

Домашно насилие

"... [В]ъпросът за домашното насилие, което може да приеме различни форми, вариращи от физическо до психическо или словесно насилие ... е общ проблем, който засяга всички държави членки и който не винаги изплува на повърхността, тъй като често се случва в рамките на лични взаимоотношения или затворени кръгове, като не само жените са засегнати. Съдът [Европейският съд по правата на човека] признава, че мъжете също могат да бъдат жертви на домашно насилие и че децата също често са жертви на явлението, пряко или косвено. ..." (*Opuz v. Turkey*, решение от 9 юни 2009 г., § 132).

Право на живот (чл. 2 от Европейската конвенция за правата на човека)

Kontrova v. Slovakia

31 май 2007 г.

На 2 ноември 2002 г. жалбоподателката подава жалба срещу съпруга си за нападение и побой с електрически кабел. По-късно, придружена от него, тя се опитва да оттегли жалбата. В крайна сметка тя променя жалбата си така, че твърдените действия на съпруга ѝ биват разгледани като маловажно престъпление, което не изисква по-нататъшни действия. На 31 декември 2002 г. съпругът ѝ застрелва дъщеря им и сина им, родени през 1997 и 2001 г. Пред Европейския съд по правата на човека жалбоподателката твърди, че полицията, която е знаела за насилието и заплахите от страна на съпруга ѝ, не е предприела подходящи действия за защита на живота на децата ѝ. Тя твърди още, че е нямала възможност да получи обезщетение.

Европейският съд по правата на човека намира, че е налице **нарушение на чл. 2** (право на живот) от Европейската конвенция за правата на човека във връзка с неспособността на властите да защитят живота на децата на жалбоподателката. Той отбелязва, че местната полиция е била запозната със ситуацията в семейството на жалбоподателката предвид жалбата от ноември 2002 г. и обажданията на номер за спешни повиквания от декември 2002 г. В отговор, съгласно приложимото право, полицията е била длъжна: да регистрира жалбата на жалбоподателката; незабавно да започне разследване и наказателно производство срещу съпруга на жалбоподателката; да води надлежен регистър на спешните повиквания и да запознае служителите от следващата смяна със случая; и да предприеме действия във връзка с твърдението, че съпругът на жалбоподателката е имал пушка и е заплашил, че ще я използва. Един от ангажираните полицейски служители обаче дори е съдействал на жалбоподателката и съпруга ѝ да променят жалбата от ноември 2002 г., така че изложените деяния да могат да бъде квалифицирани като маловажно престъпление, което не изисква по-нататъшни действия. В заключение, както са установили националните съдилища и словашкото правителство е признало, полицията не е изпълнила задълженията си и пряката последица от тези пропуски е била смъртта на децата на жалбоподателката. Освен това Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 13** (право на ефективни правни средства за защита) от Конвенцията, тъй като жалбоподателката е следвало да може да поиска обезщетение за неимуществени вреди, но не е разполагала с такова средство.

[Branko Tomasic and Others v. Croatia](#)

15 януари 2009 г.

Жалбоподателите са роднини на бебе и майка му, чийто баща/съпруг ги убива и след това се самоубива един месец след като е освободен от затвора, където е бил задържан за отправяне на смъртните заплахи. Първоначално е било постановено той да бъде подложен на задължително психиатрично лечение, както докато е в затвора, така и, ако е необходимо, след освобождаването му, но апелативният съд разпоредил лечението да бъде преустановено след освобождаването му. Жалбоподателите се оплакват, по-специално, че хърватската държава не е предприела адекватни мерки за защита на детето и майката и не е провела ефективно разследване на евентуалната отговорност на държавата за тяхната смърт.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 2** (право на живот) от Конвенцията поради липсата на подходящи мерки от страна на хърватските власти за предотвратяване на смъртта на детето и майката. Той отбеляза по-специално, че констатациите на националните съдилища и заключенията от психиатричния преглед несъмнено показват, че властите са знаели, че заплахите, отправени към живота на майката и детето, са сериозни, и че е трябвало да бъдат предприети всички разумни мерки за тяхната защита. Съдът освен това отбеляза няколко пропуски в действията на властите: въпреки че в изготвения за целите на наказателното производство психиатричен доклад се подчертава необходимостта от продължаване на психиатричното лечение на съпруга, хърватското правителство не е успяло да докаже, че такова лечение е било реално и точно приложено; представените документи показват, че лечението на съпруга в затвора се е състояло от разговори със служители на затвора, никой от които не е психиатър; нито съответните разпоредби, нито решението на съда, постановяващо задължително психиатрично лечение, не са предоставили достатъчно подробности как е трябвало да се проведе лечението; и накрая, съпругът не е бил прегледан преди освобождаването му от затвора, за да се прецени дали все още представлява риск за детето и майката. Поради това Съдът достига до заключението, че съответните национални власти не са предприели адекватни мерки за защита на живота им.

[Opuz v. Turkey](#)

9 юни 2009 г.

Вижте по-долу „Забрана на дискриминацията“.

[Durmaz v. Turkey](#)

13 ноември 2014 г.

Дъщерята на жалбоподателката почива в болница, след като съпругът ѝ я закарва в спешното отделение, информирайки лекарите, че е взела свръхдоза лекарства. При разпит от полицията той посочва, че същия ден двамата са се скарали и той я е ударил. Бащата на починалата впоследствие подава жалба до прокурора, в която посочва, че тя не е проявявала склонност към самоубийство и че съпругът ѝ е отговорен за смъртта ѝ. Заключението на прокурора от разследването е, че жената се е самоубила. Възражението на жалбоподателката (майка на починалата) е отхвърлено от националните съдилища. Пред Съда жалбоподателката твърди, че разследването на смъртта на дъщеря ѝ е било неефективно.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 2** (право на живот) от Конвенцията в процесуалния му аспект поради неспособността на турските власти да проведат ефективно разследване на смъртта на дъщерята на жалбоподателката. Подобно на случая *Opuz* (вижте по-горе), той отбеляза по-специално, че домашното насилие засяга предимно жени и че общата и дискриминационна пасивност на органите на съдебната власт в Турция създава климат, благоприятстващ домашното насилие.

[Civek v. Turkey](#)

23 февруари 2016 г.

Това дело касае убийството на майката на жалбоподателите от баща им. Жалбоподателите посочват по-специално, че турските власти не са изпълнили задължението си да защитят живота на майка им.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 2** (право на живот) от Конвенцията. Той

констатира, че макар турските власти да са били информирани за реалната и сериозна заплаха за живота на майката на жалбоподателите и въпреки непрекъснатите ѝ оплаквания от заплахи и тормоз, те не са предприели разумно възможните мерки, за да предотвратят убийството ѝ от съпруга ѝ.

Halime Kilic v. Turkey

28 юни 2016 г.

Вижте по-долу „Забрана на дискриминацията“.

Talpis v. Italy

2 март 2017 г.

Това дело се отнася до съпругеското насилие, на което е била подложена жалбоподателката, довело до убийството на сина ѝ и до опит за убийство на самата нея.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 2** (право на живот) от Конвенцията поради убийството на сина на жалбоподателката и опита за убийство на самата нея. Той установява по-специално, че като не са били предприели бързи действия по подадената от жалбоподателката жалба, италианските власти са лишили оплакванията от какъвто и да било ефект, създавайки ситуация на безнаказаност, водеща до повторение на актовете на насилие, които впоследствие са довели до опит за убийство на жалбоподателката и до смъртта на сина ѝ. Следователно властите не са изпълнили задължението си да защитят живота на засегнатите лица. Съдът намира също така, че е налице **нарушение на чл. 3** (забрана на нечовешкото или унижително отношение) от Конвенцията поради неизпълнение от страна на властите на задължението им да защитят жалбоподателката срещу актове на домашно насилие. В този смисъл той отбелязва в частност, че жалбоподателката е живяла с децата си в обстановка на насилие, която е достатъчно сериозна, за да се квалифицира като малтретиране, и че начинът, по който властите са водили наказателното производство, говори за пасивност, която е несъвместима с чл. 3. На последно място Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 14** (забрана на дискриминацията) от Конвенцията **във връзка с членове 2 и 3**, като установява, че жалбоподателката е била жертва на дискриминация като жена поради бездействието на властите, които са подценили въпросното насилие и по този начин всъщност са го толерирали.

Tershana v. Albania

4 август 2020 г.

Делото се отнася до нападение с киселина срещу жалбоподателката през 2009 г. Жалбоподателката подозира, че бившият ѝ съпруг, когото обвинява в домашно насилие, стои зад нападението. Тя твърди по-специално, че албанските власти не са предприели мерки за защитата ѝ от нападението с киселина и не са провели бързо и ефективно разследване за разкриване, наказателно преследване и наказване на нападателя.

Съдът намира, че не е налице **нарушение на чл. 2** (право на живот) от Конвенцията в материалноправния му аспект, като установява, че албанската държава не може да носи отговорност за нападението. Той отбелязва в частност, че ако държавата е знаела за риска за жалбоподателката, тя би била длъжна да предприеме превантивни мерки. В конкретния случай обаче националните власти са установили насилническото поведение на бившия съпруг на жалбоподателката едва след инцидента. От друга страна Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 2** в процесуалния му аспект, като установява, че реакцията на властите спрямо нападението с киселина е била неефективна. В този смисъл той отбелязва в частност, че при разследването на нападението, което е имало белезите на насилие, основано на пола, и следователно е трябвало да подтикне властите да реагират с особено усърдие, дори не е идентифицирано веществото, хвърлено върху нея. Освен това разследването е спряно през 2010 г., без да бъде разкрито отговорното лице и оттогава на жалбоподателката не е била предоставена никаква информация за развитието му, въпреки няколкократните ѝ запитвания.

Висящи жалби

[Kurt v. Austria \(application no. 62903/15\)](#)

15 юни 2021 г. (Голяма камера)

Това дело касае оплакването на жалбоподателката, че австрийските власти не са успели да предпазят нея и детето ѝ от нейния съпруг - насилник, което е довело до убийството на техния син. Тя твърди в частност, че изрично е информирала полицията, че се страхува за живота на децата си.

Съдът намира, че не е налице **нарушение на чл. 2** (право на живот) от Конвенцията в конкретния случай. Той установява, че австрийските власти са проявили необходимото особено усърдие, за да разгледат в бърз порядък твърденията на жалбоподателката за домашно насилие, като надлежно са взели предвид специфичния контекст на домашното насилие в случая. Действайки про-активно, те са провели цялостна и безпристрастна оценка на риска и са издали ограничителна заповед. Оценката на риска не е довела до идентифициране на истинска и непосредствена заплаха за живота на сина на жалбоподателката. Затова не е възникнало и задължение на властите да вземат превантивни оперативни мерки по този повод.

[Tkhelidze v. Georgia \(no. 33056/17\)](#)

8 юли 2021 г.¹

Вижте по-долу „Забрана на дискриминацията“.

Забрана за изтезания и нечовешко или унижително отношение (чл. 3 от Конвенцията)

Твърдения за несправяне на властите да осигурят адекватна защита срещу домашно насилие

[E.S. and Others v. Slovakia \(no. 8227/04\)](#)

15 септември 2009 г.

През 2001 г. първата жалбоподателка напуска съпруга си и подава жалба срещу него за това, че упражнява насилие по отношение на нея и децата ѝ (родени през 1986, 1988 и 1989 г.) и сексуално насилие над една от дъщерите им. Две години по-късно той е осъден за насилие и сексуално посегателство. Отхвърлено е обаче искането на жалбоподателката да бъде постановено съпругът ѝ да напусне общия им дом; съдът установява, че няма правомощията да ограничи достъпа на съпруга ѝ до имота (тя можела да прекрати съжителството само след развод). Поради това първата жалбоподателка и децата ѝ били принудени да се преместят далеч от приятелите и семейството си, а две от децата трябвало да сменят училището. Те твърдят, че властите не са успели да ги защитят адекватно от домашно насилие.

Съдът намира, че Словакия не е предоставила на първата жалбоподателка и на децата ѝ необходимата незабавна защита по отношение насилието от страна на съпруга ѝ в **нарушение на чл. 3** (забрана за нечовешко или унижително отношение) и **чл. 8** (право на личен и семеен живот) от Конвенцията. Той отбелязва, че предвид естеството и сериозността на твърденията, първата жалбоподателка и децата са се нуждаели от закрила незабавно, а не една или две години след събитията. Освен това първата жалбоподателка не е могла да подаде молба за прекратяване на съжителството до приключването на развода ѝ през май 2002 г. или да поиска заповед за извеждане на бившия ѝ съпруг от съпругеското жилище до изменението на закона през януари 2003 г. Следователно тя е нямала ефективна защита за себе си и децата през това време.

---

¹ Настоящото решение става окончателно при обстоятелствата, посочени в чл. 44, § 2 (Окончателни решения по същество) от Европейската конвенция за правата на човека.

[Eremia and Others v. the Republic of Moldova](#)

28 май 2013 г.

Вижте по-долу „Забрана на дискриминацията“.

Вижте също така: [Munteanu v. the Republic of Moldova](#), решение от 26 май 2020 г.

[Rumor v. Italy](#)

27 май 2014 г.

Вижте по-долу „Забрана на дискриминацията“.

[M.G. v. Turkey \(no. 646/10\)](#)

22 март 2016 г.

Вижте по-долу „Забрана на дискриминацията“.

[N.P. and N.I. v. Bulgaria \(no. 72226/11\)](#)

3 май 2016 г. (решение по допустимост)

Жалбоподателите, жена и малолетният ѝ син, твърдят, че са жертви на домашно насилие и че българските власти не са взели необходимите мерки, за да ги защитят от насилствените действия на техния партньор и баща.

Съдът обявява жалбата за **недопустима** като явно неоснователна, като не установява наличие на нарушение на позитивните задължения на държавата по чл. 3 (забрана за нечовешко или унизително отношение), чл. 13 (право на ефективни правни средства за защита) или чл.14 (забрана на дискриминацията) от Конвенцията. Той отбелязва по-специално, че българските власти са предприели в подходящия момент няколко вида адекватни мерки за защита на физическата неприкосновеност на жалбоподателите.

[Talpis v. Italy](#)

2 март 2017 г.

Вижте по-горе в „Право на живот“.

[Balsan v. Romania](#)

23 май 2017 г.

Вижте по-долу „Забрана на дискриминацията“.

[Volodina v. Russia](#)

9 юли 2019 г.

Вижте по-долу „Забрана на дискриминацията“.

Вижте също така: [Barsova v. Russia](#), решение (комитет) от 22 октомври 2019 г.

Твърдения за лошо проведени разследванията по жалби за домашно насилие

[E.M. v. Romania \(n° 43994/05\)](#)

30 октомври 2012 г.

Жалбоподателката твърди по-специално, че разследването на нейната жалба за домашно насилие, извършено в присъствието на дъщеря ѝ, на възраст една и половина години, не е било ефективно. Румънските съдилища отхвърлят жалбите на жалбоподателката с мотива, че твърденията ѝ, че е била подложена на насилие от страна на съпруга си, не са доказани.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 3** (забрана за нечовешко или унижително отношение) от Конвенцията в процесуалноправния му аспект, като установява, че начинът, по който е проведено разследването, не е предоставил на жалбоподателката ефективната защита, изисквана съгласно чл. 3. Той отбелязва по-специално, че при подаването на първата си жалба жалбоподателката е поискала съдействие и защита от властите за себе си и дъщеря си срещу агресивното поведение на съпруга си. Въпреки факта, че законовата рамка предвижда сътрудничество между различните власти и извънсъдебни мерки за идентифициране и гарантиране на предприемането на действия по отношение на домашното насилие, и въпреки че медицинското свидетелство предоставя *prima facie* доказателства за твърденията на жалбоподателката, от преписката по делото не става ясно, че са предприети каквито и да било стъпки в тази посока.

[Valiuliene v. Lithuania](#)

26 март 2013 г.

Това дело се отнася до жалбата на жена, станала жертва на домашно насилие, за това, че властите не са разследвали твърденията ѝ за малтретиране и не са подвели партньора ѝ под отговорност.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 3** (забрана за нечовешко или унижително отношение) от Конвенцията, като установява, че разглежданите практики в конкретния случай и начинът, по който са приложени наказателноправните механизми, не са осигурили на жалбоподателката адекватна защита срещу актове на домашно насилие. По-специално, по време на разследване е имало периоди на забавяне, а прокурорът е решил да прекрати наказателното производство.

[D.P. v. Lithuania \(no. 27920/08\)](#)

22 октомври 2013 г. (решение за заличаване)

Жалбоподателката сключва брак през 1989 г. и двойката се развежда през 2001 г. Имат четири деца (родени съответно през 1988, 1990, 1992 и 2000 г.). Жалбоподателката твърди в частност, че наказателното производство срещу бившия ѝ съпруг за умишлени и системни побои, нанесени на нея и трите им по-големи деца, се е проточило и че делото не е било разгледано в разумен срок. Тя твърди, че като следствие от това е изтекла предвидената давност за наказателно преследване и бившият ѝ съпруг не е получил подходящо наказание от съда.

След неуспешните опити за постигане на извънсъдебно споразумение литовското правителство уведомява Съда през септември 2012 г., че предлага да направи едностранна декларация с оглед решаване на въпроса за отговорността на държавата за неспазването на задължението за предотвратяване на домашното насилие, посочено в жалбата. В светлината на съдебната практика на Съда и на обстоятелствата по текущото дело, правителството по-специално признава, че начинът, по който наказателноправните механизми са били приложени в конкретния случай, е бил неправилен по отношение на производството до степен, че представлява нарушение на позитивните задължения на държавата съгласно чл. 3 (забрана за нечовешко или унижително отношение) от Конвенцията. Като взема предвид условията на декларацията на правителството и условията за гарантиране на спазването на ангажиментите, посочени в нея, Съдът решава **да заличи жалбата от списъка си с дела** в съответствие с чл. 37 (заличаване на жалба) от Конвенцията.

[D.M.D. v. Romania \(no. 23022/13\)](#)

3 октомври 2017 г.

Вижте по-долу „Право на справедлив съдебен процес“.

[Buturuga v. Romania](#)

11 февруари 2020 г.

Вижте по-долу „Право на зачитане на личния и семейния живот и кореспонденцията“.

Предполагаме риск от подлагане на домашно насилие в случай на депортиране

[N. v. Sweden \(no. 23505/09\)](#)

20 юли 2010 г.

Жалбоподателката, афганистанска гражданка, пристига в Швеция със съпруга си през 2004 г. Молбите им за убежище са отхвърляни неколккратно. През 2005 г. жалбоподателката се разделя със съпруга си. През 2008 г. молбата ѝ за развод е отхвърлена от шведските съдилища, тъй като те не разполагали с правомощия да прекратят брака, тъй като жалбоподателката не пребивавала законно в страната. Съпругът ѝ уведомява съда, че е против развода. Междувременно жалбоподателката безуспешно иска от шведския Съвет по миграция да преразгледа случая ѝ и да спре депортирането ѝ, като твърди, че рискува смъртно наказание в Афганистан, тъй като е извършила прелюбодеяние като е започнала връзка с швед и семейството ѝ я е отхвърлило.

Съдът намира, че **депортирането** на жалбоподателката от Швеция в Афганистан **би представлявало нарушение на чл. 3** (забрана за нечовешко или унизително отношение или наказание) от Конвенцията, като установява, че при особените обстоятелства по настоящото дело са налице съществени основания да се счита, че ако тя бъде депортирана в Афганистан, ще бъде изправена пред различни кумулативни рискове от репресивни мерки от страна на съпруга си, неговото семейство, собственото си семейство и афганистанското общество, които попадат в приложното поле на чл. 3. Съдът отбелязва по-специално, че фактът, че жалбоподателката иска да се разведе със съпруга си и не желае да живее повече с него, може да доведе до сериозни животозастрашаващи последици. Действително Законът за личното положение на шиитските жени от април 2009 г. изисква от жените да се подчиняват на сексуалните желания на съпрузите си и да не напускат дома си без разрешение. Докладите също така сочат, че около 80% от афганистанските жени са засегнати от домашно насилие - действия, които властите са приели за законни и следователно не са иницирали наказателно преследване. И накрая, за да се обърне към полицията или съда, една жена трябва да преодолее общественото унижение за жените, напуснали домовете си без придружител от мъжки пол. Общият риск, посочен от статистиката и международните доклади, не може да бъде пренебрегнат.

Право на справедлив съдебен процес (чл. 6 от Конвенцията)

[Wasiewska v. Poland](#)

2 декември 2014 г. (решение по допустимост)

През 1997 г. жалбоподателката и съпругът ѝ се развеждат. Преди развода бившият съпруг на жалбоподателката я изхвърлил от апартамента им. Той сменил ключалките и попречил на жалбоподателката да влезе, за да вземе личните си вещи, дъщеря им и внучката им. Жалбоподателката се оплаква по-специално от неспособността на властите да изпълнят собствените си решения, разпореждащи изваждането на бившия ѝ съпруг от апартамента, който е нейна собственост. Освен това тя твърди, че не е можела да иницира наказателно преследване срещу бившия си съпруг, който с действията си я е поставил в невъзможност за достъп до вещите си, оставени в жилището, както и до самото жилище.

Съдът счита, че жалбата на жалбоподателката относно неизпълнението от страна на властите на заповедта за изваждане на бившия ѝ съпруг от жилището следва да бъде разгледана в светлината на чл. 6 (право на справедлив съдебен процес) от Конвенцията. Установявайки, че жалбоподателката не е изчерпала националните средства за правна защита в това отношение, той обявява жалбата за **недопустима** в съответствие с чл. 35 (условия за допустимост) от Конвенцията. Съдът намира също, че останалата част от жалбата е **недопустима** (явно неоснователна).

D.M.D. v. Romania (no. 23022/13)

3 октомври 2017 г.

Това дело се отнася до производство, заведено от жалбоподателя срещу баща му за домашно насилие. Въпросното производство е продължило повече от осем години и е завършило с осъждане на бащата за физическо и психическо насилие над детето. Жалбоподателят се оплаква, че производството е било неефективно и че не му е присъдено обезщетение. По-специално националните съдилища са установили на последна инстанция, че не е било необходимо да разглеждат въпроса за обезщетението, тъй като нито жалбоподателят, нито прокурорът са били отправили такова искане пред предходните инстанции.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 3** (забрана за нечовешко или унижително отношение) от Конвенцията, тъй като разследването на твърденията за насилие е продължило твърде дълго и е имало други сериозни пропуски. В този смисъл той припомня по-специално, че договарящите се държави следва да се стремят да защитят достойнството на децата и че на практика това изисква подходяща правна рамка за защита на децата срещу домашно насилие. В това решение Съдът постановява също така, че е налице **нарушение на чл. 6, § 1** (право на справедлив съдебен процес) от Конвенцията, тъй като националните съдилища не са разгледали по същество жалбата на жалбоподателя относно непредоставянето на обезщетение, въпреки че в националното законодателство ясно е посочено, че те са длъжни да се произнесат по въпроса за обезщетението по дело, засягащо малолетно или непълнолетно лице, дори и без официално искане от страна на пострадалия.

Право на зачитане на личния и семейния живот и кореспонденцията (чл. 8 от Конвенцията)

Задължение на държавата да защитава физическата и психическата неприкосновеност на личността

Bevacqua and S. v. Bulgaria

12 юни 2008 г.

Първата жалбоподателка, която твърди, че редовно била малтретирана от съпруга си, го напуснала и подала молба за развод, като взела със себе си тригодишния си син (втория жалбоподател). Тя обаче твърди, че съпругът ѝ продължавал да я бие. Тя прекарала четири дни в приют за малтретирани жени със сина си, но била предупредена, че може да бъде съдена за отвлечането на момчето и това довело до издаване на съдебна заповед за съвместно попечителство, която според нея съпругът ѝ не спазвал. Повдигането на обвинение срещу съпруга ѝ за нападение провокирало още насилие. Исканията ѝ за привременни мерки за упражняване на родителските права не били разгледани като приоритетни, като в крайна сметка тя получила родителските права едва след като бил обявен разводът повече от година по-късно. На следващата година отново ѝ бил нанесен побой от бившия ѝ съпруг и исканията ѝ за наказателно преследване били отхвърлени с мотива, че това е „личен въпрос“, изискващ частно преследване.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 8** (право на зачитане на семейния живот) от Конвенцията предвид кумулативните последици от неопределянето без забава на привременни мерки за упражняване на родителските права от страна на националните съдилища в ситуация, която е засегнала неблагоприятно жалбоподателите и преди всичко състоянието на втория жалбоподател, както и липсата на достатъчно мерки от страна на властите през същия период в отговор на поведението на бившия съпруг на първата жалбоподателка. Според Съда това е равносилно на неспазване на задължението за оказване на съдействие на жалбоподателите, противно на позитивните задължения на държавата по чл. 8 от Конвенцията за гарантиране на зачитането на личния и семейния им живот. Съдът подчертава по-специално, че разглеждането на спора като „личен въпрос“ е несъвместимо със задължението на властите да защитават семейния живот на жалбоподателите.

[E.S. and Others v. Slovakia \(no. 8227/04\)](#)

15 септември 2009 г.

Вижте по-горе „Забрана за изтезания и нечовешко или унижително отношение“.

[A. v. Croatia \(no. 55164/08\)](#)

14 октомври 2010 г.

Бившият съпруг на жалбоподателката (страдащ от посттравматичен стрес, параноя, тревожност и епилепсия) многократно я подлагал на физическо насилие, причинявайки ѝ телесни наранявания и отправяйки ѝ смъртни заплахи в продължение на много години, и също така редовно я малтретирал в присъствието на малката им дъщеря. След като се укрила, жалбоподателката поискала съдебна заповед, забраняваща на бившия ѝ съпруг да я преследва или тормози. Било ѝ отказано на основание, че не е доказала, че има непосредствен риск за живота ѝ.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 8** (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията, тъй като хърватските власти не са изпълнили много от мерките, постановени от съдилищата за защита на жалбоподателката или за справяне с психичните проблеми на бившия ѝ съпруг, които са в основата на насилническото му поведение. Не е било изяснено обстоятелството дали той изобщо е бил подложен на психиатрично лечение. Що се отнася до жалбата, касаеща **оплакванията на жалбоподателката по чл. 14** (забрана на дискриминацията) от Конвенцията, Съдът я обявява за **недопустима**, предвид липсата на достатъчно доказателства (като доклади или статистически данни), че мерките или практиките, приети в Хърватия срещу домашното насилие, или последиците от такива мерки или практики, са били дискриминационни.

[Hajduova v. Slovakia](#)

30 ноември 2010 г.

Жалбоподателката твърди, че националните власти не са спазили законовото си задължение да разпоредят бившият ѝ съпруг да бъде задържан в институция за психиатрично лечение след осъждането му за насилие и заплахи срещу нея.

Съдът намира, че липсата на достатъчни мерки в отговор на поведението на бившия съпруг на жалбоподателката и по-специално липсата на разпореждане от националните съдилища за задържането му за психиатрично лечение след осъждането му, представлява **нарушение на позитивните задължения на държавата по чл. 8** (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията. Той отбелязва по-специално, че макар многократните заплахи на бившия ѝ съпруг никога да не са се реализирали, те са били достатъчни, за да засегнат психологическото състояние на жалбоподателката по начин, че да възникнат позитивните задължения на държавата по чл. 8.

[Kaluczka v. Hungary](#)

24 април 2012 г.

Жалбоподателката, противно на желанието си, продължавала да споделя жилището си със своя партньор, с когото били във фактическо съпругеско съжителство, поради многобройните неприключили граждански спорове относно собствеността върху апартамента. Тя твърди по-специално, че унгарските власти не са успели да я защитят от постоянното физическо и психологическо насилие в дома ѝ.

Съдът достига до заключението, че унгарските власти не са изпълнили позитивните си задължения в **нарушение на чл. 8** (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията. Той установява по-специално, че макар че жалбоподателката е подавала жалби срещу партньора си за проявено насилие, многократно е искала да бъдат издадени ограничителни заповеди и че е инициирала гражданско производство за неговото изваждане от жилището, властите не са взели достатъчно мерки за ефективната ѝ защита.

[Kowal v. Poland](#)

18 септември 2012 г. (решение по допустимост)

Жалбоподателят твърди, че съгласно чл. 8 (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията Полша не е изпълнила позитивното си задължение да защити него, по-малкия му брат и майка им от домашно насилие, като не е предприела никакви стъпки за изпълнение на съдебното решение, разпореждащо баща му да напусне семейното жилище. Освен това жалбоподателят твърди, че в резултат на това той и семейството му са продължили да бъдат изложени на насилническото поведение на бащата въпреки съдебното разпореждане да напусне.

Съдът обявява молбата за **недопустима** (явно неоснователна) на основание чл. 35 (условия за допустимост) от Конвенцията. Предвид обстоятелствата по делото, разглеждани в тяхната цялост, той счита, че не може да се твърди, че реакцията на властите срещу поведението на бащата на жалбоподателя е явно неадекватна във връзка с тежестта на разглежданите престъпления. Също така не може да се твърди, че решенията, постановени по делото, не са имали превантивен или възпиращ ефект върху поведението на извършителя. Също така не било установено, че властите не са разгледали положението на жалбоподателя и домашното насилие, причинено от баща му като цяло, и не са реагирали адекватно на положението, разгледано в неговата цялост, например чрез провеждане на няколко производства, насочени към отделни актове на домашно насилие.

[Irene Wilson v. the United Kingdom](#)

23 октомври 2012 г. (решение по допустимост)

Това дело се отнася до жалбата на жертва на домашно насилие относно начина, по който властите са провели наказателното производство срещу съпруга ѝ за тежка телесна повреда и нейното твърдение, че условната присъда, която му е била наложена, е била твърде снизходителна.

Съдът обявява молбата за **недопустима** (явно неоснователна), като установява, че северно-ирландските власти са изпълнили задължението си да защитават правата на жалбоподателката съгласно чл. 8 (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията. Той отбелязва по-специално, че жалбоподателката е сезирала властите само с една жалба: след което инцидентът е бил разследван незабавно, съпругът ѝ арестуван и му е повдигнато обвинение, а последвалото наказателно производство е било проведено с надлежната експедитивност. Жалбоподателката не е направила други конкретни твърдения за насилие пред Съда.

[Eremia and Others v. the Republic of Moldova](#)

28 май 2013 г.

Вижте по-долу „Забрана на дискриминацията“.

[O.C.I. and Others v. Romania \(no. 49450/17\)](#)

21 май 2019 г. (решение на комитет)

След като прекарала лятната ваканция в Румъния през 2015 г., първата жалбоподателка, румънска гражданка, решила да не се връща при съпруга си в Италия с техните две деца. Пред Съда първата жалбоподателка и нейните деца се оплакват от разпореждането за връщане на децата в Италия. Те твърдят по-специално, че румънските съдилища не са взели предвид сериозния риск от насилие, на който биха били изложени, ако се върнат при своя баща, което е едно от изключенията съгласно Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца от принципа, че децата трябва да бъдат върнати на обичайното си място на пребиваване.

Съдът намира, че **е налице нарушение на чл. 8** (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията, като установява, че румънските съдилища не са обърнали достатъчно внимание на сериозния риск децата жалбоподатели да бъдат подложени на домашно насилие, когато са разпоредили връщането им при баща им в Италия, което е едно от изключенията от международноправния принцип, че децата следва да бъдат върнати в обичайното си място на пребиваване. Съдът отбелязва по-специално, че дори да е имало взаимно доверие между румънските и италианските власти за закрила на детето съгласно правото на ЕС, това не означава, че Румъния е била задължена да изпрати децата обратно в

среда, в която те са били изложени на риск, оставяйки на Италия да се справи с насилието, ако то се повтори.

Levchuk v. Ukraine

3 септември 2020 г.

Това дело се отнася до оплакване на жалбоподателката, че отхвърлянето на искането ѝ за изваждане на бившия ѝ съпруг от общото им жилище, е изложило нея и децата ѝ на риск от домашно насилие и тормоз. Тя твърди, че националните съдилища са проявили прекален формализъм в решенията си и са създали у бившия ѝ съпруг усещане за безнаказаност, което е изложило нея и децата ѝ на още по-голям риск от психически тормоз и насилие.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 8** (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията, като установява, че решението на гражданските съдилища по искането на жалбоподателката за евикция на бившия ѝ съпруг не е в съответствие с позитивното задължение на държавата да осигури ефективна защита на жалбоподателката от домашно насилие. Съдът счита по-специално, че националните власти не са извършили цялостен анализ на ситуацията и риска от бъдещо психологическо и физическо насилие, пред което са изправени жалбоподателката и нейните деца. Освен това производството е продължило повече от две години на три инстанции, по време на които жалбоподателката и децата ѝ са били изложени на риск от нови прояви на насилие. Следователно не е бил постигнат справедлив баланс между всички конкуриращи се частни интереси.

Настаняване в институция на дете, идващо от среда на насилие

Y.C. v. the United Kingdom (no. 4547/10)

13 март 2012 г.

През 2001 г. на жалбоподателката и партньора ѝ, с когото имала връзка от няколко години, се ражда син. През 2003 г. семейството привлича вниманието на социалните служби при инцидент между родителите, предизвикан от употребата на алкохол. Последват случаи на домашно насилие и злоупотреба с алкохол, които ескалират от края на 2007 г., като полицията многократно е викана в семейното жилище. През юни 2008 г. местните власти се снабдяват със заповед за незабавна защита, след като момчето е наранено по време на физическа разправа между родителите. Производството пред социалните служби относно грижите за детето приключва с издаване на разрешение детето да бъде предадено за осиновяване. Жалбоподателката твърди, че отказът на съдилищата да разпоредят изготвянето на оценка за нея като едноличен настойник на сина ѝ и неспазването от тяхна страна на всички релевантни съображения при постановяването на разпореждането за настаняване на детето, са нарушили правата ѝ по чл. 8 (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията.

Съдът намира, че **няма нарушение на чл. 8** (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията, като установява, че мотивите на решението за постановяване на заповед за настаняване са релевантни и достатъчни, и че на жалбоподателката са били предоставени всички възможности да представи становището си, и тя е участвала пълноценно в процеса по вземане на решение. Съдът установява по-специално, че с оглед на хронологията на казуса и докладите, становището на областния съд, че възобновяването на отношенията между жалбоподателката и бащата е вероятно и представлява риск за детето, не изглежда необосновано. Съответно, макар че е в интерес на детето да се поддържат, когато е възможно, семейните му връзки, става ясно, че в конкретния случай необходимостта да се гарантира развитието на детето в безопасна и сигурна среда се е оказала по-важна. В този смисъл Съдът отбелязва по-специално, че са били направени опити за подпомагане на семейството чрез предоставяне на подкрепа за преодоляване на злоупотребата с алкохол и са били представени възможности за осигуряване на помощ при отглеждане на дете. Когато жалбоподателката е посочила, че се е разделила с бащата на детето, тя е получила допълнителна информация за възможностите за подкрепа срещу домашно насилие, до които

е имала достъп. Оказва се обаче, че тя не се е възползвала от тази подкрепа и в крайна сметка се е помирила с бащата на детето.

Поверителност на кореспонденцията и тормоз в киберпространството

[Buturuga v. Romania](#)

11 февруари 2020 г.

Това дело се отнася до твърдения за домашно насилие и нарушаване на поверителността на електронната кореспонденция от страна на бившия съпруг на жалбоподателката, която се оплаква от пропуски в системата за защита на жертвите на този вид насилие. Жалбоподателката се оплаква по-специално от неефективността на разследването на домашното насилие, което тя твърди, че е претърпяла. Тя също така се оплаква, че личната ѝ безопасност не е била адекватно осигурена и критикува отказа на властите да разгледат жалбата ѝ относно нарушаването на поверителността на кореспонденцията ѝ от страна на бившия ѝ съпруг.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 3** (забрана за нечовешко или унизително отношение) и **чл. 8** (право на зачитане на личния живот и кореспонденцията) от Конвенцията поради неизпълнение от страна на държавата на нейните позитивни задължения съгласно тези разпоредби. Той установява по-специално, че националните власти не са провели разследването в контекст на домашно насилие и че по този начин не са осигурили адекватна реакция във връзка със сериозността на фактите, за които жалбоподателката е подала жалба. В разследването на проявите на насилие е имало пропуски и не е направена преценка относно основателността на жалбата, касаеща нарушаването на поверителността на кореспонденцията, която е тясно свързана с оплакването за насилие. По този повод Съдът посочва, че тормозът в киберпространството понастоящем е признат като аспект на насилието срещу жени и момичета и че той може да приеме различни форми, включително кибернарушения на неприкосновеността на личния живот, проникване в компютъра на жертвата и добиване, споделяне и манипулиране на данни и изображения, включително лични данни.

Защита на собствеността (чл. 1 от Протокол №1 към Конвенцията)

[J.D. and A v. the United Kingdom \(nos. 32949/17 and 34614/17\)](#)

24 октомври 2019 г.

Вижте по-долу „Забрана на дискриминацията“.

Забрана на дискриминацията (чл. 14 от Конвенцията)

[Opuz v. Turkey](#)

9 юни 2009 г.

В продължение на много години жалбоподателката и майка ѝ са били бити и заплашвани от съпруга на жалбоподателката, като в различни моменти и двете жени са имали животозастрашаващи наранявания. Само с едно изключение, срещу него не било е повдигнато обвинение на основание, че и двете жени са оттегляли жалбите си, въпреки обясненията им, че съпругът ги е накарал да го направят, заплашвайки да ги убие. Впоследствие той намушкал съпругата си седем пъти и му била наложена глоба в размер на около 385 евро, платима на вноски. Двете жени подали множество жалби, твърдейки, че животът им е в опасност. Съпругът бил разпитан и освободен. В крайна сметка, когато двете жени опитали да се преместят, съпругът застрелял свекървата си, твърдейки, че била засегната честта му. Бил осъден на доживотен затвор за убийство, но впоследствие бил освободен, докато тече обжалването, след което, според съпругата му, той продължил да я заплашва.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 2** (право на живот) от Конвенцията във връзка с убийството на майката на жалбоподателката и **нарушение на чл. 3** (забрана за

нечовешко или унижително отношение) от Конвенцията във връзка с неспособността на държавата да защити жалбоподателката. Той констатира, че Турция не е успяла да създаде и приложи система за наказване на домашното насилие и защита на жертвите. Властите дори не са използвали наличните защитни мерки и са прекратили производството като „семеен въпрос“, като не са обърнали внимание на причините жалбите да бъдат оттеглени. Трябва да е налице правна рамка, позволяваща наказателно производство да продължи, дори в случите, в които жалбите са били оттеглени.

Съдът също така намира - за първи път по дело за домашно насилие - че е налице **нарушение на чл. 14** (забрана на дискриминацията) от Конвенцията **във връзка с членове 2 и 3**: той отбелязва, че домашното насилие засяга предимно жени, а общата и дискриминационна пасивност на органите на съдебната власт в Турция създава благоприятна за него среда. Поради това насилието, на което са подложени жалбоподателката и майка ѝ, може да се счита за основано на пола и дискриминационно спрямо жените. Въпреки реформите, извършени от турското правителство през последните години, цялостната липса на реакция от страна на съдебната система и безнаказаността, с която се ползват агресорите, както в случая на жалбоподателката, показват недостатъчна ангажираност от страна на властите за предприемане на подходящи действия за справяне с домашното насилие.

A. v. Croatia (no. 55164/08)

14 октомври 2010 г.

Вижте по-горе „Право на зачитане на личния и семейния живот“.

Eremia and Others v. the Republic of Moldova

28 май 2013 г.

Първата жалбоподателка и двете ѝ дъщери твърдят, че молдовските власти не са успели да ги защитят от насилието от страна на техния съпруг и баща, полицейски служител.

Съдът намира, че има **нарушение на чл. 3** (забрана за нечовешко и унижително отношение) от Конвенцията по отношение на първата жалбоподателка, тъй като въпреки, че са знаели за насилието, властите не са предприели ефективни мерки срещу съпруга ѝ и не са я защитили от нови прояви на домашно насилие. Освен това той намира, че има **нарушение и на чл. 8** (право на зачитане на личния и семейния живот) от Конвенцията по отношение на дъщерите, като счита, че въпреки пагубните психологически последици от това, че те били свидетели на насилието на баща им спрямо майка им в семейното жилище, не са били предприети почти никакви действия за предотвратяване на повторната проява на такова поведение. На последно място, Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 14** (забрана на дискриминацията) от Конвенцията **във връзка с чл. 3** по отношение на първата жалбоподателка, като констатира, че действията на властите не са просто несправяне или забавяне до преустановяването на насилието срещу нея, а представляват многократно опрощаване на това насилие и отразяват дискриминационно отношение към първата жалбоподателка като жена. В това отношение Съдът отбелязва, че констатациите на специалния докладчик на Организацията на обединените нации относно насилието срещу жени, неговите причини и последици само подкрепят впечатлението, че властите не оценяват сериозността и степента на проблема с домашното насилие в Република Молдова и дискриминационния му ефект върху жените.

Вижте също така: **B. v. the Republic of Moldova (no. 61382/09)** and **Mudric v. the Republic of Moldova**, решения от 16 юли 2013 г.; **N.A. v. the Republic of Moldova (no. 13424/06)**, решение от 24 септември 2013 г.; **T.M. and C.M. v. the Republic of Moldova**, решение от 28 януари 2014 г.; **Munteanu v. the Republic of Moldova**, решение от 26 май 2020 г.

Rumor v. Italy

27 май 2014 г.

Жалбоподателката твърди, че властите не са ѝ оказали подкрепа след сериозен инцидент свързан с домашно насилие над нея през ноември 2008 г. и не са я защитили срещу следващи актове на насилие. Тя твърди по-специално, че бившият ѝ партньор не е бил

задължен да се подложи на психологическо лечение и е продължил да представлява заплаха както за нея, така и за децата ѝ. Освен това тя твърди, че избраният за домашен арест на партньора ѝ приеман център, разположен само на 15 км от дома ѝ, е бил неподходящ, като посочва, че е била сплашвана два пъти от служители на приемния център в нарушение на съдебна заповед, забраняваща всякаква форма на контакт с бившия ѝ партньор. И накрая, тя твърди, че тези пропуски са резултат от неадекватността на законодателната рамка в Италия в областта на борбата срещу домашното насилие и че това я дискриминира като жена.

Съдът намира, че **няма нарушение на чл. 3** (забрана за нечовешко и унизително отношение) **самостоятелно и във връзка с чл. 14** (забрана на дискриминацията) от Конвенцията. Той установява, че италианските власти са въвели законодателна рамка, която им позволява да предприемат мерки срещу лица, обвинени в домашно насилие, че тази рамка дава възможност за ефективно наказване на извършителя на престъплението, на което е станала жертва жалбоподателката и предотвратява повторното извършване на посегателства срещу физическа неприкосновеност на жертвата.

M.G. v. Turkey (no. 646/10)

22 март 2016 г.

Това дело се отнася до домашното насилие, на което е била подложена жалбоподателката по време на брака си, заплахите, отправени срещу нея след развода ѝ и последвалите производства. По-специално жалбоподателката критикува националните власти за това, че не са предотвратили насилието, на което е била подложена. Тя се оплаква и от постоянна и систематична дискриминация по отношение на насилието срещу жени в Турция.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 3** (забрана за нечовешко или унизително отношение) от Конвенцията, като установява, че начинът, по който турските власти са провели наказателното производство, не може да се счита за отговарящ на изискванията на чл. 3. Той отбелязва по-специално, че властите са възприели пасивно отношение, тъй като наказателното производство е образувано повече от пет години и шест месеца след подаването на жалба срещу съпруга ѝ, и че производството очевидно все още е висящо. В конкретния случай Съдът постановява също така, че има **нарушение на чл. 14** (забрана на дискриминацията) от Конвенцията **във връзка с чл. 3**, като установява, че след обявяването на развода (на 24 септември 2007 г.) и до влизането в сила на нов закон (№ 6284) на 20 март 2012 г. действащата законодателна рамка не гарантира, че жалбоподателката, която е разведена, може да се ползва от мерки за осигуряване на защита, и отбелязва, че в продължение на много години след подаването на жалба пред националните съдилища, тя е била принудена да живее в страх от действията на бившия си съпруг.

Halime Kilic v. Turkey

28 юни 2016 г.

Това дело се отнася до смъртта на дъщерята на жалбоподателката, която е била убита от съпруга си въпреки подадените от нейна страна четири жалби и получените три заповеди за защита и забрана да бъде приближавана.

Съдът намира, че има **нарушение на чл. 2** (право на живот) и **нарушение на чл. 14** (забрана на дискриминацията), **във връзка с чл. 2** от Конвенцията. Той констатира по-специално, че националното производство не е отговорило на изискванията на чл. 2 от Конвенцията да предостави закрила на дъщерята на жалбоподателката. Като не наказват съпруга на последната за неспазването на издадените срещу него заповеди, националните власти лишават заповедите от ефективност, като по този начин създават контекст на безнаказаност, който му позволява многократно да напада съпругата си, без да понесе отговорност. Съдът също така намира за неприемливо, че дъщерята на жалбоподателката е била оставена без средства или защита пред насилническото поведение на съпруга си и че като са си затваряли очите за повтарящите се актове на насилие и смъртни заплахи срещу жертвата, властите са създали климат, благоприятстващ домашното насилие.

Talpis v. Italy

2 март 2017 г.

Вижте по-горе в „Право на живот“.

Balsan v. Romania

23 май 2017 г.

Жалбоподателката твърди, че властите не са успели да я защитят от повтарящи се актове на домашно насилие и не са потърсили отговорност от съпруга ѝ въпреки многобройните ѝ жалби. Тя твърди също, че толерантността на властите към подобни актове на насилие я е накарала да се чувства унижена и безпомощна.

Съдът намира, че има **нарушение на чл. 3** (забрана за нечовешко или унизително отношение) от Конвенцията поради липсата на адекватна защита на жалбоподателката срещу насилието от страна на съпруга ѝ и **нарушение на чл. 14** (забрана на дискриминацията) от Конвенцията **във връзка с чл. 3**, тъй като насилието е основано на пола. Съдът отбелязва по-специално, че съпругът на жалбоподателката я е подложил на насилие и че властите трябва да са знаели за тези действия, като се имат предвид многократните молби, с които тя се е обръщала за съдействие както към полицията, така и към съдилищата. Освен това, въпреки че в Румъния е имало правна рамка за подаване на жалба за домашно насилие и търсене на закрила от властите, от която жалбоподателката се е възползвала изцяло, властите не са приложили съответните правни разпоредби в нейния случай. Властите дори са установили, че жалбоподателката е провокирала домашното насилие срещу нея и са преценили, че то не е достатъчно сериозно, за да попадне в приложното поле на наказателния закон. Подобен подход е лишил националната правна рамка от нейното предназначение и е в противоречие с международните стандарти относно насилието срещу жени. Действително пасивността на властите в този случай отразява дискриминационно отношение към жалбоподателката като жена и показва липса на ангажираност за справяне с домашното насилие като цяло в Румъния.

Volodina v. Russia

9 юли 2019 г.

Това дело се отнася до жалбата на жалбоподателката, че руските власти не са успели да я защитят от повторни прояви на домашно насилие, включително побой, отвличане, преследване и заплахи. Тя също така твърди, че текущият правен режим в Русия не предоставя ефективни механизми в случаи на такова насилие и е дискриминационен спрямо жените.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 3** (забрана за нечовешко или унизително отношение) от Конвенцията, като установява, че жалбоподателката е претърпяла както физическо, така и психическо насилие от страна на бившия си партньор и че руските власти не са изпълнили задълженията си по Конвенцията да я защитят от него. Намира още, че е налице **нарушение на чл. 14** (забрана на дискриминацията) от Конвенцията **във връзка с чл. 3**. В този смисъл Съдът отбелязва по-специално, че домашното насилие не е признато в руското законодателство и че липсват институти като ограничителни заповеди или заповеди за защита. Тези празноти ясно показват, че властите не са склонни да признаят сериозността на проблема с домашното насилие в Русия и дискриминационния му ефект върху жените.

J.D. and A v. the United Kingdom (nos. 32949/17 and 34614/17)

24 октомври 2019 г.

Втората жалбоподателка по това дело, която е била изложена на риск от много тежко домашно насилие, била включена в „Схема за убежище“, което означава и че в жилището ѝ били извършени някои модификации (включително инсталирането на „паник стая“ на тавана за нея и сина ѝ, с когото е живяла в къща с три спални). Тя твърди, че новите правила за жилищните помощи в сектора на социалното жилищно настаняване (неформално известни като „данък спалня“) са дискриминационни спрямо нея поради особеното ѝ положение като жертва на насилие, основано на пола.

Съдът намира, че е налице **нарушение на чл. 14** (забрана на дискриминацията) от

Конвенцията **във връзка с чл. 1** (защита на имуществото) от **Протокол №1** по отношение на втората жалбоподателка. Той отбелязва по-специално, че целта на разпоредбата да насърчи хората да се местват е в противоречие с целта на схемата за убежище да се позволи на жертвите на насилие, основано на пола, да останат в домовете си. Следователно въздействието от третирането на втората жалбоподателка по същия начин като другите съгласно новите правила за помощи за жилищно настаняване е непропорционално, тъй като не съответства на законната цел на мярката. Освен това правителството на Обединеното кралство не е посочило сериозни причини, които да оправдаят даването на приоритет на жилищната схема пред това да се даде възможност на жертвите на домашно насилие да останат в домовете си.

Tkheldize v. Georgia (no. 33056/17)

8 юли 2021 г.²

Това дело се отнася до твърдения неуспех на грузинските власти да защитят дъщерята на жалбоподателката от домашно насилие и да проведат ефективно разследване по случая. Жалбоподателката посочва, че полицията е знаела за опасността за живота на нейната дъщеря, но не е взела необходимите превантивни мерки. В частност, техният отговор на многобройните жалби, които жалбоподателката и дъщеря ѝ са подали, е бил неподходящ и дискриминационен.

Съдът намира, че е налице нарушение на **чл. 2** (право на живот) **във връзка с чл. 14** (забрана на дискриминацията) от Конвенцията, като установява, че грузинската държава не е изпълнила задълженията си да защити живота на дъщерята на жалбоподателката и да проведе ефективно разследване на нейната смърт. Той отбелязва по-специално, че полицията трябва да е била запозната, че дъщерята на жалбоподателката е била в опасност. Въпреки многобройните мерки за защита, които е можело да бъдат приложени, не е било предотвратено насилието, основано на пола, срещу нея, което е довело до смъртта ѝ. Съдът смята, че бездействието на полицията може да се счита за системно несправяне. Отбелязано е наличието на спешна нужда да се проведе задълбочено разследване на възможността липсата на действия от страна на полицията да е била породена от дискриминация, основана на пола и на предубеждение.

Допълнителна литература

Вижте и уебстраницата на Съвета на Европа **„Действия срещу насилието над жени и домашното насилие“**.

За контакт:

Тел.: + 33 (0)3 90 21 42 08

---

² Настоящото решение става окончателно при обстоятелствата, посочени в чл. 44, § 2 от Конвенцията.